

ZÁPIS ZE SETKÁNÍ: MÍSTNÍ SPOLUPRÁCE ŠKOL A OSPOD ORP HLINSKO

Termín: 9. 2. 2017, 9:00 – 12 hodin

Místo: Městský úřad Hlinsko

Přítomní: viz prezenční listina

PROGRAM SETKÁNÍ

1. Přivítání účastníků, projednání organizačních věcí
2. Představení tématu a společná tvorba mapy tématu
3. Skupinová práce – projednání obsahu a postupů oficiální komunikace (zprávy a oznámení)
4. Prezentace výstupů skupinové práce
5. Organizační závěr – témat dalšího setkání, nabídka společného vzdělávání, vyplnění dotazníků zpětné vazby

SPOLEČNÁ TVORBA MAPY TÉMATU

Na úvod byla vytvořena společná mapa tématu. Kdokoli z účastníků mohl formou volných asociací přispívat myšlenkami a klíčovými slovy ke zmapování tématu Komunikace mezi školami a OSPOD o případu. Během mapování bylo téma zároveň diskutováno. Mapu v programu Coggle (www.coggle.it) zapsala Jana Křivánková. Mapa je k dispozici v příloze na konci zápisu.

SKUPINOVÁ PRÁCE K PROJEDNÁNÍ OBSAHU A POSTUPŮ OFICIÁLNÍ (FORMÁLNÍ) KOMUNIKACE

Po přestávce byli účastníci setkání rozděleni do čtyř skupin (pracovních dílen) tak, aby byl v každé zastoupen alespoň jeden pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Každá z těchto skupin obdržela zadání, flipchartové papíry a fixy. Pro skupinovou práci bylo kromě zasedací místnosti využito i zázemí kanceláří pracovníků sociálně – právní ochrany dětí. Skupinová práce se týkala dvou základních oblastí oficiální komunikace:

- 🌀 žádostí OSPOD škole o poskytnutí zprávy k ohroženému dítěti
- 🌀 oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti

Zde jsou jednotlivá zadání:

Pracovní dílna č. 1 - žádost OSPOD škle o poskytnutí zprávy k ohroženému dítěti

Vžijte se do situace, že jste pracovníci OSPOD a dostal se k Vám případ 8leté Marcelky, žákyně druhé třídy s **podezřením na nedostatečnou péči ze strany rodičů**. Při vyhodnocování situace dítěte (zda a jak moc je ohrožené) se obracíte s žádostí o informace na další aktéry, kteří jsou s rodinou v kontaktu. Nyní žádáte o informace školu, kterou dívka navštěvuje?

Co je pro Vás důležité zjistit, abyste si mohli udělat co nejširší obraz o situaci dítěte a rodiny? Na co se třídního učitele budete ptát? Co Vás bude zajímat? Budte co nejkonkrétnější.

Pracovní dílna č. 2 - žádost OSPOD škle o poskytnutí zprávy k ohroženému dítěti

Vžijte se do situace, že jste pracovníci OSPOD a dostal se k Vám případ 14letého Jakuba, žáka osmé třídy, **podezřelého ze série krádeží v obchodním domě**. Při vyhodnocování situace dítěte (zda a jak moc je ohrožené) se obracíte s žádostí o informace na další aktéry, kteří jsou s rodinou v kontaktu. Nyní žádáte o informace školu, kterou chlapec navštěvuje.

Co je pro Vás důležité zjistit, abyste si mohli udělat co nejširší obraz o situaci dítěte a rodiny? Na co se třídní učitelky budete ptát? Co Vás bude zajímat? Budte co nejkonkrétnější.

Pracovní dílna č. 3 – oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti

Vžijte se do situace, že jste třídními učiteli 10leté Katky či 13 Filipa. Po dlouhodobé snaze zlepšit jejich situaci jste usoudili, že jsou ohroženi (Katka nedostatečnou péčí / Filip rizikovým chováním, kterým ohrožuje sebe i okolí). Do dnešní doby jste s kolegy vyčerpali všechna podle Vás vhodná opatření a **rozhodli jste se oznámit dívčinu / chlapcovu situaci na OSPOD**. Použijete k tomu formulář oznámení, který snadno vyplníte a přiložíte k němu záznamy o tom, jak jste situaci řešili doposud.

Zamyslete se nad tím, **jaké by takový formulář oznámení mohl obsahovat údaje a přílohy**. Jak by mohl vypadat, **aby poskytl OSPOD co nejširší pohled na situaci dítěte a Vám jeho vyplnění přineslo co nejméně práce**? Budte prosím co nejkonkrétnější.

Pracovní dílna č. 4 – oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti

Jste v situaci, kdy jako třídní učitelé **oznamujete OSPOD informace o ohroženém dítěti**. K tomu použijete zvláštní formulář. V něm, pro snadnou identifikaci ohrožení dítěte, vyplníte tabulku rizikových projevů. Co taková tabulka všechno obsahuje?

Zamyslete se a zkuste **heslovitě vypsát co nejvíce rizikových projevů / faktorů, s kterými se u dětí ve škole Vy nebo Vaši kolegové setkáváte**.

Cílem skupinové práce bylo ve shodě s cílem setkání přispět k porozumění dilemat a potřeb obou stran při předávání informací, projednání obsahu a možného postupu oficiální komunikace. Společně vytvořené praktické výstupy mají přispět k usnadnění vzájemné komunikace.

PREZENTACE VÝSTUPŮ PRACOVNÍCH DÍLEN

Po přestávce zvolení zástupci jednotlivých dílen prezentovali skupinou dosažené výstupy. Ostatní kolegové ze stejné pracovní dílny či dílen jiných měli prostor k jejich doplnění a k diskusi výstupů.

Výstupy z pracovní dílny č. 1 – žádost OSPOD škle o poskytnutí zprávy (2. třída / péče)

Co je pro Vás důležité zjistit, abyste si mohli udělat co nejširší obraz o situaci dítěte a rodiny?

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DÍTĚTE (jméno, příjmení, datum narození, bydliště)

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY (adresa, třída, kontakt)

ABSENCE

- vysoká
- neomluvená

ŠKOLNÍ (NE)ÚSPĚŠNOST / VÝVOJ PROSPĚCHU

DOMÁCÍ PŘÍPRAVA (nedostatečná; pomůcky, svačiny, pití, obědy)

HYGIENA

PODNĚT DÍTĚTE

PROJEVY DÍTĚTE (změny v průběhu)

ZNÁMKY / PŘÍZNAKY SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

ZNÁMKY ZANEDBÁVÁNÍ / NÁSILÍ / TÝRÁNÍ (opakovane modřiny, reakce dítěte, ...)

SPOLUPRÁCE S RODIČI

MÍSTO DÍTĚTE V KOLEKTIVU (vyčleňování)

ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍHO POSTUPU ŠKOLY (co již bylo realizováno)

Výstupy z pracovní dílny č. 2 – žádost OSPOD škle o poskytnutí zprávy (8. třída / krádež mimo ZŠ)

Co je pro Vás důležité zjistit, abyste si mohli udělat co nejširší obraz o situaci dítěte a rodiny?

Pracovní skupina nezpracovávala výstup písemně a tématu se držela volně. Využila čas pro diskusi tématu. Z té vznikly mj. i tyto podněty a stanoviska:

- v zadané situaci by byly zástupci škol OSPOD ochotni sdělit informace o docházce a kázeňských problémech
- v případech, kdy např. prodavačka upozorní na krádež způsobenou jejich žákem, škola odkazuje nejprve na rodiče a nekomunikuje hned záležitost s OSPOD
- OSPOD pracuje s oficiálními informacemi

- pokud si od školy OSPOD vyžádá zprávu, neoficiální informace z druhé ruky nelze uvádět jako fakta, ale je možné je citovat (např. prodavačka sdělila třídnímu učiteli žáka, že...)
- škola umí odpovědět na situace na půdě školy a co se děje mimo je zprostředkované
- od OSPOD může následovat další žádost o doplnění dílčího tématu
- OSPOD neuvádí rodinně zdroj informací
- podnět ze zahraničí – sociální pracovník jako zaměstnanec školy bez pedagogického úvazku
- zazněla zde informace, že ZŠ Komenského 6 ve Žďáře nad Sázavou má školního etopeda

Výstupy z pracovní dílny č. 3 – oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti

Jaké by formulář oznámení mohl obsahovat údaje a přílohy pro poskytnutí uceleného pohledu OSPOD a usnadnění práce pedagoga?

HLAVIČKA ŠKOLY (ÚDAJE ŠKOLY) + KONTAKTNÍ OSOBA

OSOBNÍ ÚDAJE ŽÁKA (....)

ZÁKONNÝ ZÁSTUPCE ŽÁKA (TEL. ČÍSLO? – GDPR)

---

1. DŮVOD OZNÁMENÍ

- Rozdělit do oblastí a v nich popsat konkrétní jev, zda se u žáka vyskytuje či ne (jevy zpracovány v dílně č. 4)

Např. „DOCHÁZKA“

- a) neomluvená absence   b) omluvená absence....   c) docházka bez problémů

Slovní komentář k docházce ....

(mít např. tři možnosti zaškrtnutí a prostor pro slovní komentář)

2. DOSUD REALIZOVANÁ OPATŘENÍ ŠKOLY A JEJICH VÝSLEDKY (návaznost na přílohy, co poskytnout OSPOD – pouze info jestli proběhlo nebo i podrobnosti = kopii dokumentace?)

- zápis z jednání rodičů
- zápis z jednání výchovné komise
- ....
- jací další externí aktéři (Archa, ŠPZ, ...) byli do případu zapojeni? Průběh a výsledek spolupráce

3. JINÉ SDĚLENÍ

4. ZÁJEM O ZPĚTNOU VAZBU A PŘÍP. DOPORUČENÍ K DALŠÍMU POSTUPU

- Zaškrtnutí ano X ne

Výstupy z pracovní dílny č. 4 – oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti

Heslovitě vypište co nejvíce rizikových projevů / faktorů, s kterými se u dětí ve škole Vy nebo Vaši kolegové setkáváte.

HYGIENA, OBLEČNÍ
POMŮCKY, PŘIPRAVENOST NA VÝUKU
SVAČINY, OBĚDY
DOCHÁZKA / ABSENCE
SPOLUPRÁCE S RODIČI, ŽK, SCHŮZKY
VZTAHY V RODINĚ (*jsme schopni doložit?*) / JAK MLUVÍ DÍTĚ O RODINĚ
ÚČAST NA ŠKOLNÍCH AKCÍCH
VZTAHY VE TŘÍDNÍM KOLEKTIVU / POZICE DÍTĚTE V KOLEKTIVU (jak se chová? je agresivní?)
NEOBVYKLÁ ZRANĚNÍ
ZMĚNY V CHOVÁNÍ
ZDRAVOTNÍ STAV
SAMOSTATNOST, SAMOOBLSUŽNOST

Některé závěry a doporučení vzešlé z dílen:

- je dobré, když oficiální (písemnou) komunikaci předchází neformální konzultace (ústní)
- neoficiálně je možné OSPOD poskytnout tip, kde si může potřebné informace zjistit
- pro pedagogy je písemná dokumentace o případové práci s dítětem a rodinou nezbytností (jak pro jejich procesní ochranu, tak pro usnadnění a efektivitu případové práce)
- škola umí zodpovědět situace, které se dějí na půdě školy – co se děje mimo, má škola pouze zprostředkované (neoficiální)
- písemně zdokumentovat a poskytnout lze bezpečně pouze to, za čím si škola stojí, ostatní lze sdělit neoficiálně
- OSPOD pracuje hlavně s oficiálními informacemi, ke své práci potřebuje tedy písemné podklady
- v případě, že si OSPOD od školy vyžádá zprávu, neoficiální informace z druhé ruky (zprostředkované / neověřené) nelze uvádět jako fakta, ale je možné je citovat a takto dát zprostředkovaným informacím formální podobu – tak je možné přinést do oficiální komunikace další podněty pro ochranu dítěte a přitom chránit pedagoga z nařčení proti nepodloženému tvrzení)
- OSPOD neuvádí rodině zdroj informací, je však třeba počítat s tím, že si zákonní zástupci / dítě domyslí, že „1+1 jsou 2“
- v případě neúplnosti zpráv nebo potřeby hlubšího šetření dílčího tématu může od OSPOD následovat další žádost o doplnění

- je třeba odlišovat upozornění OSPOD od fyzické osoby podle §7 odst. 2 z. č. 359/1999Sb. ve znění pozdějších předpisů (lze i anonymně) od oznamovací povinnosti škol a dalších institucí (právnických osob) dle §10 odst. 4 tamtéž, které není možné učinit anonymně a nelze se přitom dovolávat mlčenlivosti dle zvl. právního předpisu
- některé školy vítají v žádostech o zprávu předdefinované oblasti od OSPOD (k čemu je třeba se vyjádřit)
- některé školy vítají u oznámení o ohroženém dítěti spíše volnou psanou formu (než-li předdefinovanou strukturovanou formu)

Tyto výstupy a doporučení jsou převedeny do komunikačního schématu, které je uvedeno v příloze.

Na základě získaných výstupů z pracovních dílen bude do příštího setkání vytvořen návrh strukturované žádosti OSPOD škole o poskytnutí zprávy a návrh doporučeného formuláře oznámení školy OSPODu o ohroženém dítěti. Strukturované dokumenty poskytnou pedagogům vodítko ke snadnější a účelné formulaci zpráv / oznámení.

ORGANIZAČNÍ ZÁVĚR

Společné vzdělávání

V závěru byla projednána možnost společného vzdělávání zástupců škol a OSPOD. Lokální síť dojednal s MAS Hlinecko možnost realizace společného vzdělávání do konce dubna. Vzhledem k zaneprázdněnosti OSPOD v tomto období a obtížím při hledání společného tématu vzdělávání jsme nyní tuto možnost nevyužili. Účastníci se dohodli na tom, že se pracovníci OSPOD budou moci v případě zájmu zúčastnit vzdělávacího semináře pedagogů od Zdeňka Martínka na téma agresivity dětí.

Další setkání

Na základě online hlasování jsme vybrali pro další setkání téma Vstupu orgánů veřejné moci do školy. Zde se budeme zabývat zejména procesními kompetencemi a ochranou práv dětí v těchto situacích. Martin Vtípil se na setkání jako hosty pokusí získat zástupce z řad orgánů veřejné moci jako např. zástupce obvodního oddělení PČR, vyšetřovatele kriminální policie nebo zástupce okresního soudu. Od zástupců škol a pracovníků OSPOD budou v mezidobí sebrány dotazy, na které se budou moci hosté připravit.

Téma příštího setkání: **Vstup orgánů veřejné moci do školy – procesní kompetence a ochrana práv dětí**

Termín příštího setkání: **květen 2018**

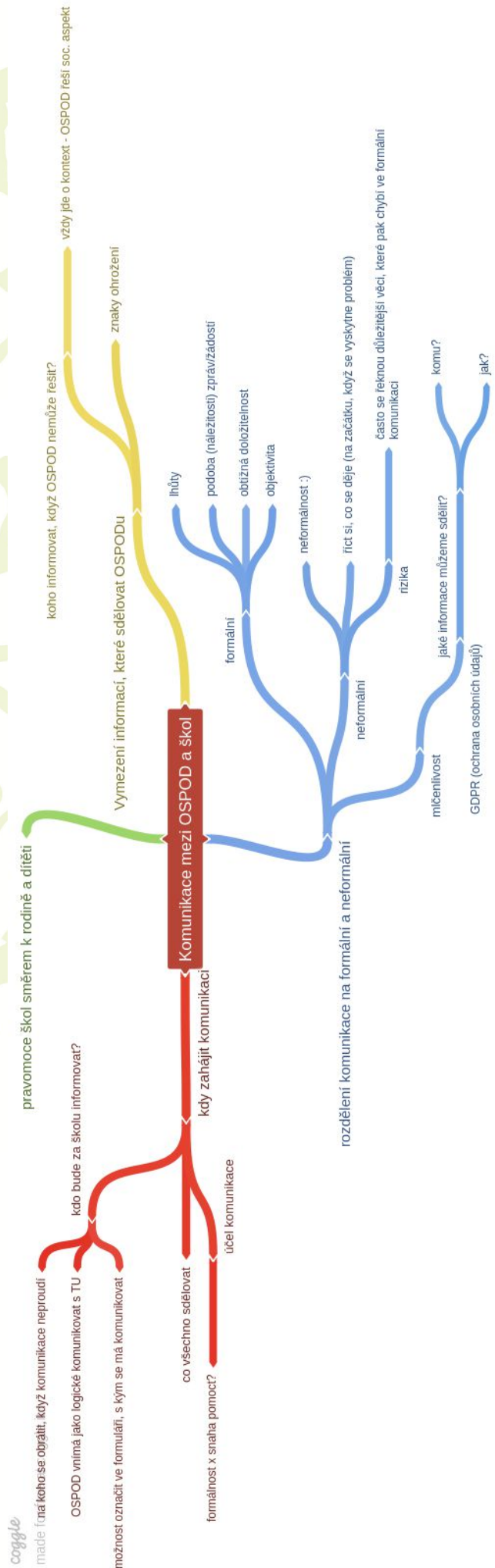
Zapsal: Jaroslav Marek, lokální síť pro ORP Hlinsko a ORP Chrudim

Podklady ze setkání připravila: Jana Křivánková, krajská koordinátorka síťování pro Pardubický kraj

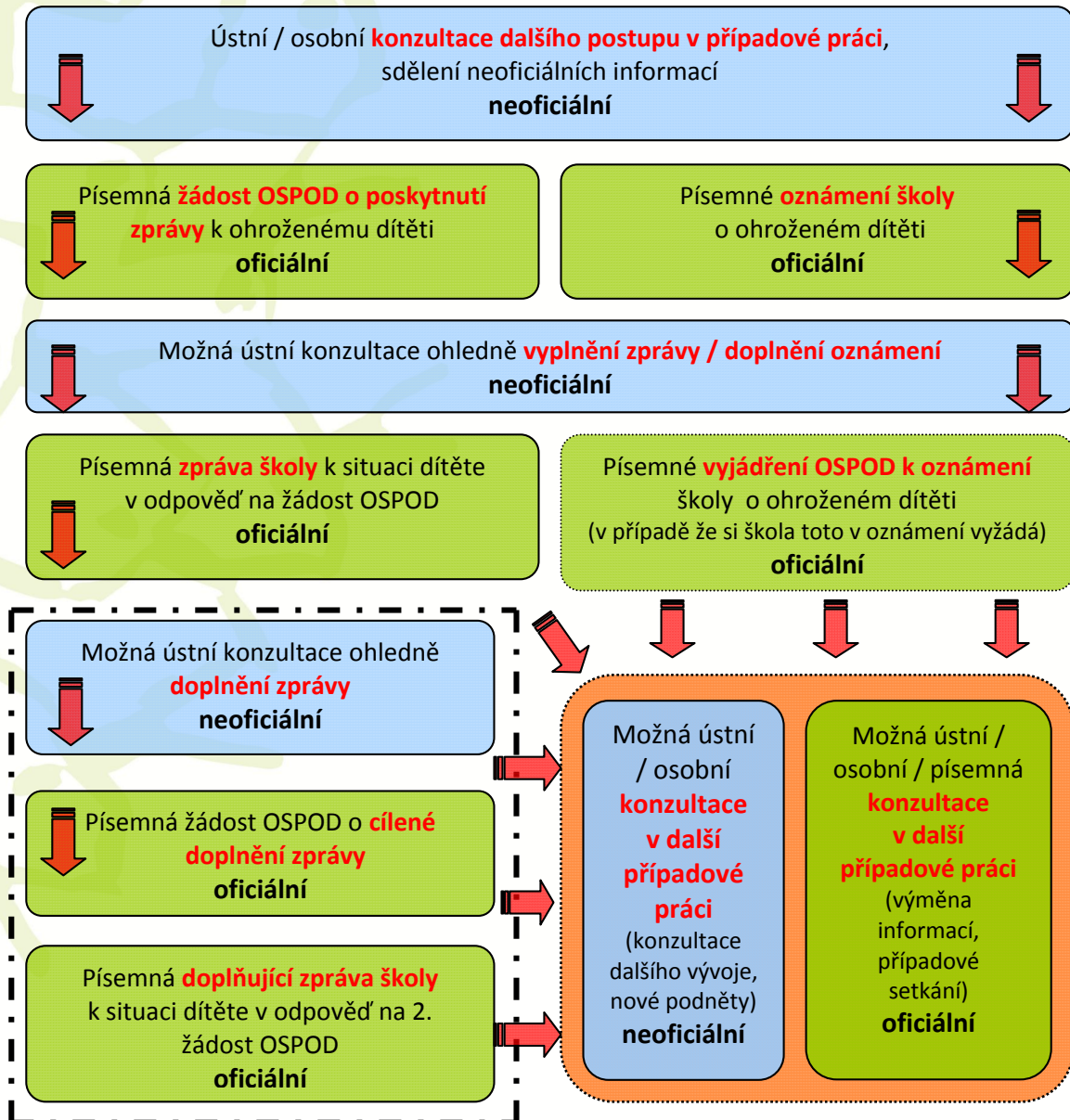

Přílohy zápisu:

Mapa tématu Komunikace mezi školami a OSPOD o případu

Schéma komunikace mezi školami a OSPOD o případu

Oficiální komunikaci mezi OSPOD a školou upravuje zákon č. 359/1999Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Oznámení se týká odst. 4 §10 a žádosti odst. 1 §53.

§10, odst. 4, z. č. 359/1999Sb. o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Zřizovatel zařízení uvedeného v § 39 odst. 1 písm. c) má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

§53, odst. 1, z. č. 359/1999Sb. o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

Na vyzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
  - b) zaměstnavatelé,
  - c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
  - d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
  - e) pověřené osoby,
  - f) poskytovatelé sociálních služeb,
- povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.

Zpracoval: Jaroslav Marek